

**ΑΝΕΠΙΣΗΜΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ
ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΑΓΓΛΙΚΟ**

I. ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΘΕΣΕΩΝ

Αθήνα 23 Φεβρουαρίου 2011

Κύριον Dominique Strauss-Kahn:
Διευθύνοντα Σύμβουλο
του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου
Washington D.C.

Αγαπητέ Κύριε Strauss-Kahn:

Στην συνημμένη επικαιροποίηση των Μνημονίων Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής που φέρουν ημερομηνίες 3 Μαΐου, 6 Αυγούστου και 8 Δεκεμβρίου 2010 (ΜΟΧΠ) περιγράφουμε τα βήματα προόδου και πολιτικής για την επίτευξη των αντικειμενικών στόχων του οικονομικού προγράμματος της Ελληνικής κυβέρνησης το οποίο υποστηρίζεται από μία Συμφωνία Stand By.

Η πρόοδος την οποία σημειώνουμε στο οικονομικό μας πρόγραμμα συνεχίζεται:

- Τα κριτήρια της τριμηνιαίας ποσοτικής απόδοσης για το τέλος Δεκεμβρίου έχουν όλα εκπληρωθεί. Το έλλειμμα σε δεδουλευμένη βάση σύμφωνα με το ESA95 ήταν πάνω από τον στόχο, αλλά όμως στο επίπεδο που είχε προβλεφθεί κατά τον χρόνο της τελευταίας αξιολόγησης, ενώ η συνολική μείωση του ονομαστικού ελλείμματος κατά το 2010 εκτιμάται ότι έχει ανέλθει στις 6 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, υψηλότερα δηλαδή από ότι είχε προβλεφθεί ως στόχος. Όμως ενώ κατορθώσαμε να ελαττώσουμε τις ληξιπρόθεσμες οφειλές της γενικής κυβέρνησης ακριβώς στο τέλος του 2010, αυτό δεν ήταν αρκετό για να αποτρέψει την μη επίτευξη του ενδεικτικού στόχου.
- Οι δημοσιονομικές - διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις προχωράνε. Το διαρθρωτικό ορόσημο για μία αναλογιστική μελέτη των κυρίων συνταξιοδοτικών ταμείων τηρήθηκε. Ένα άλλο ορόσημο για την κατάργηση των εμποδίων στην αποτελεσματική φορολογική διοίκηση αναμένεται να τηρηθεί στα μέσα Μαρτίου (με την κατάθεση νόμου στη Βουλή να αποτελεί προαπαιτούμενη ενέργεια για την αξιολόγηση). Το ορόσημο για τη μελέτη της δομής, του επιπέδου και της δυναμικής της απασχόλησης και των αποδοχών στο δημόσιο τομέα τηρήθηκε εν μέρει, και θα ολοκληρωθεί μέσα στο πλαίσιο της μεσοπρόθεσμης δημοσιονομικής στρατηγικής. Παρομοίως, ένα ορόσημο το οποίο αφορά τη βελτίωση παροχής

στατιστικών στοιχείων προς την ΕΛΣΤΑΤ επίσης τηρήθηκε εν μέρει, έχοντας σημειώσει καλή πρόοδο ως προς την υπογραφή Μνημονίων Συνεργασίας [MOUs] με φορείς παροχής δεδομένων, και με την οριστικοποίηση κανονισμών οι οποίοι τώρα πρέπει τυπικά να εγκριθούν από την ΕΛΣΤΑΤ. Το συνημμένο Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής προβλέπει ένα φιλόδοξο πρόγραμμα επόμενων δράσεων για την υποστήριξη του μεσοπρόθεσμου προγράμματός μας για δημοσιονομική εξυγίανση, μαζί με μεταρρυθμίσεις ως προς την διαχείριση εσόδων και δημοσίων οικονομικών που αποσκοπούν στην ενίσχυση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

- Το χρηματοπιστωτικό σύστημα παραμένει σταθερό. Οι ιδιωτικές τράπεζες σημείωσαν σημαντική επιτυχία στην άντληση κεφαλαίων, ενώ η αναδιάρθρωση κρατικών τραπεζών έχει ξεκινήσει. Η έκτακτη υποστήριξη ρευστότητας από την ΕΚΤ βοήθησε στην γεφύρωση του συστήματος μέχρι του σημείου που οι τράπεζες να μπορούν να αρχίσουν να υλοποιούν μεσοπρόθεσμα προγράμματα για την προσαρμογή της χρηματοδότησής τους (όπως αναλύεται παρακάτω στο Μνημόνιο). Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας είναι ικανοποιητικά χρηματοδοτημένο σε σχέση με τις προβλεπόμενες ανάγκες.
- Η πρόοδος ως προς τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις συνεχίζεται. Το ορόσημο για το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων της περιόδου 2011-13 τηρήθηκε, ενώ το ορόσημο για την αναμόρφωση των συλλογικών συμβάσεων τηρήθηκε εν μέρει (και θα χρειασθεί χρόνος για να εκτιμηθεί η αποτελεσματική εφαρμογή του). Το άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων έχει προωθηθεί με νόμο ο οποίος ψηφίστηκε από το Κοινοβούλιο το Φεβρουάριο. Εγκρίθηκε νόμος που αφορά την αναδιάρθρωση των δημοσίων επιχειρήσεων. Το συνημμένο μνημόνιο προβλέπει τις επόμενες ενέργειες, συμπεριλαμβανομένου ενός εκτεταμένου σχεδίου αποκρατικοποιήσεων και αξιοποίησης ακίνητης περιουσίας.

Πάνω σε αυτή τη βάση, ζητούμε την ολοκλήρωση της τρίτης αξιολόγησης βάσει της Συμφωνίας Stand By και την τέταρτη εκταμίευση βάσει της ανωτέρω συμφωνίας ποσού ύψους 3.604,5 εκατομμυρίων ΕΤΔ. Όπως παρατίθεται στον Πίνακα 1, ζητάμε οι υφιστάμενοι ενδεικτικοί στόχοι βάσει της συμφωνίας, οι οποίοι αποτελούν ανώτατα και κατώτατα όρια του πρωτογενούς ταμειακού ισοζυγίου, των πρωτογενών δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού, του αποθέματος χρέους της κεντρικής κυβέρνησης, των νέων εγγυήσεων της κεντρικής κυβέρνησης, και του εξωτερικού χρέους, για τις 30 Σεπτεμβρίου και 31 Δεκεμβρίου 2011, να

μετατραπούν σε ποσοτικά κριτήρια απόδοσης. Όπως αναφέρεται λεπτομερώς κατωτέρω, προτείνουμε επίσης νέα διαρθρωτικά ορόσημα: στον δημοσιονομικό τομέα, τη στήριξη της αναθεώρησης του πλαισίου ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα, της ολοκλήρωσης της μεταρρύθμισης της φορολογικής διοίκησης και τον ισχυρότερο έλεγχο και παρακολούθηση των δαπανών και ληξιπροθέσμων οφειλών. Στον χρηματοπιστωτικό τομέα, την υποστήριξη του σχεδιασμού μεσοπροθέσμων προγραμμάτων χρηματοδότησης για τις τράπεζες. Και στον τομέα διαχείρισης της ακίνητης περιουσίας και του παθητικού, την υποστήριξη εκπόνησης ενός εκτεταμένου προγράμματος αποκρατικοποιήσεων (Πίνακας 2).

Πιστεύουμε ότι οι μορφές πολιτικής που διατυπώνονται στην επιστολή προθέσεων της 3ης Μαΐου 2010 και στο ΜΟΧΠ καθώς και στις μετέπειτα επικαιροποιήσεις (συμπεριλαμβανομένης και της παρούσης η οποία επισυνάπτεται στο παρόν έγγραφο) είναι επαρκείς για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος. Είμαστε έτοιμοι να προβούμε σε οποιεσδήποτε διορθωτικές ενέργειες εάν υπάρξει ανάγκη ανάλογα με τη μεταβολή των συνθηκών. Θα προβούμε σε διαβουλεύσεις με το Ταμείο, καθώς και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την ΕΚΤ για την υιοθέτηση οποιωνδήποτε τέτοιων πολιτικών πρίν την αναθεώρηση των πολιτικών που περιέχονται στην παρούσα επιστολή, σύμφωνα με την πολιτική του Ταμείου για τέτοιου είδους διαβουλεύσεις.

Η παρούσα επιστολή κοινοποιείται στους κυρίους Juncker, Rehn και Trichet

-----
Γεώργιος Παπακωνσταντίνου
Υπουργός Οικονομικών

Γεώργιος Προβόπουλος
Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος

II. ΕΛΛΑΔΑ - ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Προοπτικές

1. Η οικονομία παραμένει σε πορεία σταθεροποίησης κατά το τέλος του 2011. Η βιομηχανική παραγωγή, το λιανικό εμπόριο και η οικοδομική δραστηριότητα καταδεικνύουν μία συνεχιζόμενη συρρίκνωση του παραγόμενου προϊόντος κατά την διάρκεια του πρώτου μισού του 2011. Παρ'όλα αυτά, οι πρόσφατες βελτιώσεις σε μερικούς προγνωστικούς δείκτες (νέες βιομηχανικές παραγγελίες, βιομηχανικός κύκλος εργασιών προς τις ξένες αγορές και δείκτης οικονομικού κλίματος στον τομέα μεταποιήσεων), μαζί με μία θετική συνεισφορά των καθαρών εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ στηρίζουν τις προβλέψεις του προγράμματος για σταθεροποίηση κατά το δεύτερο ήμισυ του 2011. Για το σύνολο του έτους εξακολουθούμε να αναμένουμε συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά περίπου 3 τοις εκατό.

2. Ο πληθωρισμός παραμένει σε πορεία υποχώρησης σε μέσο όρο περίπου 2½ τοις εκατό το 2011.

Η άνοδος, με βάση τα επίσημα στοιχεία του πληθωρισμού τον Δεκέμβριο ως αποτέλεσμα της ανόδου των τιμών εισαγωγής πετρελαίου, αποτέλεσε έκπληξη, ωστόσο ο πληθωρισμός σε σταθερούς φορολογικούς συντελεστές πλησιάζει το μηδέν. Με μία συνεχιζόμενα ασθενή εσωτερική ζήτηση και με συνεχή υποχώρηση της οικονομικής δραστηριότητας, θα πρέπει να τεθούν υπό έλεγχο οι πιέσεις των τιμών των βασικών αγαθών/εμπορευμάτων και η μεγάλη άνοδος των προκαθορισμένων τιμών και εμμέσων φόρων.

3. Η ανταγωνιστικότητα βελτιώνεται και το έλλειμμα του λογαριασμού τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται να ελαττωθεί σύμφωνα και με τις προβλέψεις μέσα στο 2011. Η αύξηση του μοναδιαίου κόστους εργασίας απέκτησε αρνητικό πρόσημο κατά το δεύτερο ήμισυ του 2010, συνεισφέροντας έτσι θετικά στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής οικονομίας. Σε συνδυασμό με την ασθενή εσωτερική ζήτηση, αυτό αναμένεται να βοηθήσει έτσι ώστε να αντισταθμισθεί η επίπτωση των σημαντικά υψηλότερων τιμών εισαγωγών (για το πετρέλαιο και τα άλλα εισαγόμενα βασικά αγαθά) και να οδηγήσει στη μείωση του ελλείμματος του λογαριασμού τρεχουσών συναλλαγών περίπου στο 8 τοις εκατό του ΑΕΠ κατά το 2011 (σε σύγκριση με την εκτίμηση για 11 τοις εκατό κατά το 2010).

4. Παραμένει ένας αριθμός προκλήσεων που πρέπει να υπερκερασθούν για να εξασφαλισθεί η ανάκαμψη. Η Ελλάδα έχει

πραγματοποιήσει σημαντική πρόοδο μέχρι σήμερα ως προς τη δημοσιονομική προσαρμογή, αλλά πρέπει να γίνουν περισσότερα για την εξασφάλιση μικροτέρου ελλείμματος και χρέους, και να τοποθετηθεί η προσαρμογή αυτή σε περισσότερο βιώσιμες βάσεις. Παρομοίως, το πρόγραμμα έχει με επιτυχία μέχρι σήμερα διατηρήσει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, αλλά οι τράπεζες ακόμη βασίζονται σε πολύ μεγάλο βαθμό στη ρευστότητα του Ευρωσυστήματος και αντιμετωπίζουν προκλήσεις για την εξασφάλιση περισσότερο βιώσιμων χρηματοδοτικών μοντέλων. Τέλος, θα πρέπει να σταθεροποιηθούν περισσότερο ένα ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον και ευμενείς συνθήκες από πλευράς προσφοράς έτσι ώστε να υποστηριχθεί μία ανάκαμψη που θα στηρίζεται στις εξαγωγές και τις επενδύσεις. Το υπόλοιπο του μνημονίου εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο θα υλοποιηθεί το πλαίσιο πολιτικής του προγράμματος για την αντιμετώπιση αυτών των συνεχιζόμενων προκλήσεων.

Δημοσιονομική Πολιτική

5. Η παρούσα δημοσιονομική προτεραιότητα της κυβέρνησης είναι να θέσει την εν εξελίξει δημοσιονομική προσαρμογή επί μιάς σαφώς βιώσιμης τροχιάς. Ενώ το 2010 παρουσιάστηκε μεγάλη μείωση στο έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών ESA95, από 15½ τοις εκατό σε περίπου 9½ τοις εκατό του ΑΕΠ οι αδυναμίες στην είσπραξη εσόδων και στον έλεγχο των δαπανών διατηρήθηκαν (και επίσης εξακολούθησαν να υφίστανται ορισμένα προβλήματα με τις ληξιπρόθεσμες οφειλές). Για την μείωση, κατά βιώσιμο τρόπο, του ελλείμματος κάτω από το 3 τοις εκατό του ΑΕΠ μέχρι το 2014, θα πρέπει να εφαρμόσουμε τον προϋπολογισμό του 2011, να προσδιορίσουμε τα υπόλοιπα απαιτούμενα μέτρα διαρθρωτικής προσαρμογής και να επιταχύνουμε τις εργασίες μας για την ενίσχυση των δημοσιονομικών θεσμών και διαδικασιών.

6. Η κυβέρνηση παραμένει προσηλωμένη στις δεσμεύσεις της να περιορίσει το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης σε ύψος 17 δισεκατομμύρια Ευρώ ((που αντιστοιχεί στο 7½ του ΑΕΠ) κατά το 2011 μετρούμενο με βάση το ESA95. Υπάρχουν κίνδυνοι για την επίτευξη αυτού του στόχου. Οι τρέχουσες τάσεις προσβλέπουν προς μια δημοσιονομική υστέρηση της τάξεως του ¾ τοις εκατό του ΑΕΠ καθ'όλο το έτος (εξ αιτίας χαμηλοτέρων προβλέψεων για έσοδα και εξ αιτίας αναθεωρημένων εκτιμήσεων για την απόδοση των μέτρων μας). Θα καθορίσουμε διαρθρωτικά μέτρα για την αντιμετώπιση αυτής της υστέρησης μόλις οριστικοποιήσουμε τα λεπτομερή δημοσιονομικά διαρθρωτικά μεταρρυθμιστικά σχέδιά μας τον Μάρτιο (αναφορά σε αυτά γίνεται παρακάτω). Εν τω μεταξύ, για την εξασφάλιση της συνέχισης της

εκπλήρωσης των δημοσιονομικών στόχων θα υποεκτελούμε τον προϋπολογισμό.

7. Μία έκθεση μεσοπρόθεσμης δημοσιονομικής στρατηγικής τελεί υπό σύνταξη. Η έκθεση στρατηγικής θα θέτει ετήσια ανώτατα όρια δαπανών για τα επιμέρους αρμόδια υπουργεία και στόχους δημοσιονομικού ισοζυγίου για όλους τους φορείς γενικής κυβέρνησης μέχρι και το 2014. Επίσης θα ορίζει τα μέτρα που θα ληφθούν προς υποστήριξη αυτών των στόχων. Υπολογίζουμε ότι θα χρειαστούν μόνιμα μέτρα ύψους περίπου 8 τοις εκατό του ΑΕΠ, μερικά εκ των οποίων έχουν ήδη προσδιοριστεί στο πρόγραμμά μας του Μαΐου του 2010. Η έκθεση μεσοπρόθεσμης δημοσιονομικής στρατηγικής θα δημοσιευθεί για διαβούλευση κατά το τέλος Μαρτίου, θα εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο πριν τα μέσα Απριλίου (**διαρθρωτικό ορόσημο**) και θα ψηφισθεί από το Κοινοβούλιο μέχρι τα μέσα Μαΐου. Θα αποτελέσει δε τη βάση για τη σύνταξη του προϋπολογισμού του 2012.

8. Τα μέτρα που θα στηρίζουν την μεσοπρόθεσμη στρατηγική θα διατυπωθούν σε σχέδια που θα καλύπτουν διάφορους τομείς και περιοχές δημοσίων δαπανών. Τα μέτρα θα σχεδιασθούν με στόχο τη διατήρηση ενός πλέγματος κοινωνικής ασφάλειας και θα περιορίζουν την επίπτωση της δημοσιονομικής προσαρμογής στην ανάπτυξη. Κάθε τομεακό σχέδιο θα θέτει έναν στόχο για δημοσιονομικά οφέλη μέχρι και το 2014, με το σύνολο να ανέρχεται σε 8 τοις εκατό του ΑΕΠ (θα προσδιορίζονται δε και πρόσθετα ενδεχόμενα μέτρα). Κάθε σχέδιο θα είναι έτοιμο στην προκαταρκτική του μορφή μέχρι το τέλος Μαρτίου (σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να προσκομισθούν περισσότερο λεπτομερή σχέδια σε μεταγενέστερη χρονική στιγμή). Κάθε τομεακό σχέδιο θα ενσωματώνεται στην έκθεση μεσοπρόθεσμης δημοσιονομικής στρατηγικής.

- **Δημόσιες επιχειρήσεις.** Το σχέδιο θα το διαχειρισθεί η Ειδική Γραμματεία ΔΕΚΟ του Υπουργείου Οικονομικών, σε συντονισμό με τα συναρμόδια υπουργεία. Θα έχει ως σκοπό να ευθυγραμμίσει την αποτελεσματικότητα των δημόσιων επιχειρήσεων με εκείνη των επιτυχημένων ιδιωτικών εταιριών και των αντιστοίχων με αυτές Ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Αυτό θα εξασφαλίσει παροχή καλύτερων υπηρεσιών προς το κοινό με χαμηλότερη επιβάρυνση για τον προϋπολογισμό. Το σχέδιο θα παραθέτει, κατά επιχείρηση: αυξήσεις τιμολογίων, μειώσεις λειτουργικού κόστους, ιεράρχηση των επενδύσεων και προσαρμογές στη μισθοδοσία, τις παροχές και την απασχόληση για την βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων. Θα καθορίζει τις απαιτούμενες μεταβολές στην καταβολή μερισμάτων και τις μειώσεις επιδοτήσεων για να

υπάρξουν εξοικονομήσεις στον προϋπολογισμό. Το σχέδιο θα θέτει κριτήρια που θα προσδιορίζουν ποιές από αυτές τις επιχειρήσεις πρόκειται να παραμείνουν στο κράτος και θα προβλέπει αναθεωρήσεις της νομοθεσίας διοίκησης των δημόσιων επιχειρήσεων με τις οποίες θα παρέχεται ισχυρότερο πλαίσιο εποπτείας ως προς αυτές. Οι δημόσιες επιχειρήσεις οι οποίες ανήκουν στη γενική κυβέρνηση θα λάβουν εντολή να οριστικοποιήσουν τα δικά τους λεπτομερή σχέδια υλοποίησης μέχρι το τέλος Ιουνίου. Όλες οι άλλες δημόσιες επιχειρήσεις θα λάβουν εντολή να οριστικοποιήσουν τα σχέδιά τους μέχρι το τέλος του έτους. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις θα τους υποδειχθεί να χρησιμοποιήσουν το συνολικό σχέδιο ως οδηγό.

- **Ειδικό Λογαριασμό και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.** Το σχέδιο για τους ειδικούς λογαριασμούς και τα Ν.Π.Δ.Δ. θα εκπονηθεί και θα υλοποιηθεί από μία ειδική ομάδα εργασίας υπό την αιγίδα του Υπουργείου Οικονομικών, σε συντονισμό με το Γραφείο του Αντιπροέδρου της Κυβερνήσεως. Το σχέδιο αποσκοπεί να απλοποιήσει την δομή του δημοσίου τομέα και να βελτιώσει την ευελιξία του προϋπολογισμού. Θα προσδιορίζει φορείς με αλληλοεπικαλυπτόμενους σκοπούς οι οποίοι θα μπορούν να συγχωνευθούν, λογαριασμούς που θα μπορούν να ενσωματωθούν στον προϋπολογισμό, και άλλους φορείς οι οποίοι θα μπορούν να ιδιωτικοποιηθούν ή να κλείσουν (διότι ξεπέρασαν την αποστολή τους). Θα προσδιορίζει επίσης περιπτώσεις όπου τα λειτουργικά έξοδα είναι σε απόκλιση με αυτά του ιδιωτικού τομέα και θα ορίζει σχέδια αναδιάρθρωσης. Το σχέδιο θα ορίζει διετούς διάρκειας χρονοδιάγραμμα υλοποίησης συμπεριλαμβανομένων φορέων και/ή λογαριασμών που θα κλείσουν ή θα συγχωνευθούν πριν το τέλος του 2011 και άλλων που θα κλείσουν ή θα συγχωνευθούν πριν το τέλος του 2012.
- **Μεταρρυθμίσεις φορολογικής πολιτικής.** Το φορολογικό πρόγραμμα θα τελεί υπό την διεύθυνση μίας ομάδας εργασίας που θα συσταθεί στο Υπουργείο Οικονομικών. Θα έχει ως σκοπό την απλοποίηση του φορολογικού συστήματος, την αύξηση των φορολογικών εσόδων με προοδευτικό ρυθμό και την διευκόλυνση μίας περισσότερο αποτελεσματικής φορολογικής διοίκησης ενώ θα υποστηρίζεται ταυτοχρόνως η ανάπτυξη και οι επενδύσεις. Η κυβέρνηση αναμένει ότι ο κώδικας φορολογίας επιχειρήσεων, η φορολογία εταιριών, οι φορολογικές απαλλαγές, τα φορολογικά κίνητρα και η φορολόγηση της απόδοσης κεφαλαίου θα αποτελέσουν, μεταξύ άλλων, τα κύρια πεδία στα οποία θα επικεντρωθεί. Μία λεπτομερέστερη εκδοχή του σχεδίου θα

διατυπωθεί μέχρι το τέλος Μαΐου για να υπάρξει δυνατότητα διαβουλεύσεων με φορολογικούς εμπειρογνώμονες. Στο σχέδιο θα αναγράφεται το χρονοδιάγραμμα για τα στάδια της μεταρρύθμισης. Νομοθεσία για το πρώτο στάδιο της μεταρρύθμισης θα κατατεθεί στη Βουλή μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου.

- **Το μισθολόγιο του δημοσίου.** Το σχέδιο θα τελεί υπό την διεύθυνση μίας κοινής ομάδας εργασίας τις οποίας τα μέλη θα προέρχονται από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών. Μία προκαταρκτική έκθεση επί των αποδοχών και της απασχόλησης στο δημόσιο [που δημοσιεύθηκε τον Φεβρουάριο] απεκάλυψε ένα περίπλοκο σύστημα μισθών και παροχών, συνολικά επίπεδα αποδοχών πάνω από τις αντίστοιχες του ιδιωτικού τομέα και σημαντικά αναποτελεσματική κατανομή ανθρώπινου δυναμικού. Για την μείωση της πλεονάζουσας απασχόλησης στον δημόσιο τομέα το σχέδιο θα επικεντρωθεί, μεταξύ άλλων, στις μετατάξεις, στην άσκηση αυστηρότερης πολιτικής για τους συμβασιούχους και στις ακυρώσεις κενών θέσεων εργασίας. Το σχέδιο θα προσδιορίζει τρόπους για την απλοποίηση της μισθολογικής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων. Ενώ θα μειώνει το μισθολογικό κόστος, το σχέδιο θα αποσκοπεί σε κάποια αποσυμπίεση των μισθών με βάση το βαθμό και την εξειδικευμένη σταδιοδρομία. Οι αναγκαίες νομοθετικές μεταβολές για την θέσπιση του σχεδίου θα πραγματοποιηθούν μέχρι το τέλος Ιουνίου του 2011 (το χρονικό αυτό σημείο προτείνεται ως **διαρθρωτικό ορόσημο** του προγράμματος).
- **Δημόσια διοίκηση.** Το σχέδιο στον τομέα αυτό θα τελεί υπό τη διεύθυνση μιας κοινής ομάδας εργασίας τα μέλη της οποίας θα προέρχονται από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών. Το σχέδιο θα αποσκοπεί να προσδιορίσει υπηρεσίες και προγράμματα τα οποία μπορούν να τύχουν εξορθολογισμού (είτε λόγω εναλλακτικών λύσεων που υφίστανται στον ιδιωτικό τομέα είτε λόγω παρωχημένης αποστολής) και επίσης θα αποσκοπεί στην εξυγίανση των δημοσίων οργανισμών για την κατάργηση αλληλοεπικαλυπτομένων αρμοδιοτήτων. Μία λεπτομερέστερη εκδοχή του σχεδίου θα εκπονηθεί μέχρι το τέλος Ιουλίου (παρέχοντας χρόνο για να ληφθούν υπ'όψιν τα ευρήματα των συνεχιζόμενων λειτουργικών αξιολογήσεων της κεντρικής διοίκησης). Η λεπτομερής αυτή εκδοχή θα παραθέτει ένα χρονοδιάγραμμα εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο έγκρισης του

προϋπολογισμού του 2012.

- **Μεταρρύθμιση των κοινωνικών δαπανών.** Το σχέδιο στην περίπτωση αυτή θα τελεί υπό την διεύθυνση μιάς κοινής ομάδας εργασίας από τα Υπουργεία Εσωτερικών, Εργασίας, Υγείας και Οικονομικών. Το σχέδιο θα προσδιορίζει τρόπους για την εξυγίανση των κοινωνικών προγραμμάτων με σκοπό την κατάργηση των επικαλυπτόμενων δραστηριοτήτων και την εξυγίανση των στόχων τους. Μία λεπτομερέστερη εκδοχή του σχεδίου θα εκπονηθεί μέχρι το τέλος Ιουλίου (παρέχοντας χρόνο για να ληφθούν πλήρως υπ'όψιν τα ευρήματα της συνεχιζόμενης λειτουργικής αξιολόγησης των κοινωνικών προγραμμάτων). Η λεπτομερής εκδοχή θα παραθέτει χρονοδιάγραμμα εφαρμογής συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο έγκρισης του προϋπολογισμού του 2012.
- **Δημόσιες επενδύσεις.** Το σχέδιο θα τελεί υπό την διεύθυνση μιας κοινής ομάδας εργασίας από τα Υπουργεία Περιφερειακής Ανάπτυξης, Υποδομών και Οικονομικών. Το σχέδιο θα θέτει σε προτεραιότητα έργα και θα υπολογίζει σε κάθε περίπτωση τις πιθανές εξοικονομήσεις για τον προϋπολογισμό μέσω του επαναπρογραμματισμού των έργων. Σε αυτή τη βάση το σχέδιο θα προσδιορίζει έργα τα οποία μπορούν να αφαιρεθούν από τον σχετικό κατάλογο με την προοπτική του εξορθολογισμού της συνολικής δαπάνης ενώ θα επιταχύνεται η εκτέλεση των υπολοίπων έργων για την στήριξη της ανάπτυξης. Το σχέδιο θα παραθέσει μέχρι το τέλος Ιουνίου ένα χρονοδιάγραμμα εφαρμογής συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της έγκρισης του προϋπολογισμού του 2012.
- **Αμυντικές δαπάνες.** Το σχέδιο θα εκπονηθεί από τα Υπουργεία Άμυνας και Οικονομικών (υπό την αιγίδα της Κυβερνητικής Επιτροπής για θέματα Άμυνας και Εξωτερικής Πολιτικής). Θα καλύπτει τις αμυντικές προμήθειες και τις δαπάνες αμυντικών επιχειρήσεων (με προοπτική να συνεισφέρει σε βάθος χρόνου στην δημοσιονομική εξυγίανση ενώ θα διατηρούνται οι δυνατότητες της εθνικής άμυνας). Το σχέδιο θα παραθέτει χρονοδιάγραμμα εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο της έγκρισης του προϋπολογισμού του 2012, καθώς και το μεσοπρόθεσμο σχέδιο αμυντικών δαπανών.

9. Η κυβέρνηση προετοιμάζεται για την επόμενη φάση μεταρρυθμίσεων στην κοινωνική ασφάλιση κατά την διάρκεια του δευτέρου εξαμήνου του 2011:

- ο **Συντάξεις.** Επιβεβαιώνοντας την φιλοδοξία της πρώτης φάσης της μεταρρύθμισης, οι προβλέψεις της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής υποδηλώνουν ότι η συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση του Ιουλίου 2010 έχει διανύσει μεγάλη απόσταση ως προς την σταθεροποίηση της δαπάνης των κυριοτέρων συνταξιοδοτικών ταμείων στα επίπεδα του 2009 (σε σχέση με το ΑΕΠ). Ωστόσο, προβλήματα παραμένουν στα επικουρικά ταμεία και τα ταμεία προνοίας και αναφορικά με τις συντάξεις των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών. Η Εθνική Αναλογιστική Αρχή βρίσκεται στο στάδιο ολοκλήρωσης της εκτίμησης των κυριοτέρων επικουρικών ταμείων μέχρι το τέλος Μαρτίου του 2011 (**διαρθρωτικό ορόσημο**). Θα μεταρρυθμιστούν τα επικουρικά ταμεία και τα ταμεία προνοίας για την εξάλειψη των ανισορροπιών σε όσα ταμεία παρουσιάζουν ελλείμματα. Θα εισαχθεί στενή συνάρτηση μεταξύ παροχών και εισφορών για να εξασφαλισθεί η βιωσιμότητα όλων των ταμείων και θα μειωθεί ο αριθμός των υφισταμένων ταμείων. Η κυβέρνηση επίσης θα αναθεωρήσει τον κατάλογο βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών για να τα μειώσει ώστε να αντιστοιχούν σε ποσοστό μικρότερο του 10 τοις εκατό των υπαλλήλων (υφισταμένων και μελλοντικών). Με σκοπό τον περιορισμό των αυξήσεων των δαπανών για τις συντάξεις σε ποσοστό μικρότερο του 2½ % του ΑΕΠ μέχρι το 2060, διατηρούμε την ετοιμότητά μας, εάν χρειαστεί, να προσαρμόσουμε περαιτέρω τις παραμέτρους των κυριοτέρων συνταξιοδοτικών ταμείων. Θα υιοθετηθούν μεταρρυθμίσεις μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2011 και θα εφαρμοσθούν από 1ης Ιανουαρίου 2012 με επίκεντρο τα επικουρικά ταμεία.
- ο **Υγεία.** Είμαστε σε γενικές γραμμές σε καλό δρόμο με την εφαρμογή των μέτρων που στηρίζουν τον προϋπολογισμό του 2011 (π.χ. μεταρρυθμίσεις μείωσης κόστους στα νοσοκομεία, χρηματικές συμμετοχές, και εφαρμογή της διευρυμένης αρνητικής λίστας των μή καλυπτομένων από τα ασφαλιστικά ταμεία φαρμάκων/φαρμακευτικών προϊόντων). Έχουν ληφθεί επίσης μέτρα για την πλήρη μηχανογράφηση των δημοσίων νοσοκομείων. Για να διευκολύνουμε την αντιμετώπιση των καθυστερήσεων που αφορούν την διεύρυνση των συστημάτων ηλεκτρονικής συνταγογράφησης θα προκηρύξουμε διαγωνισμό μέχρι το τέλος Απριλίου για την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου και ενιαίου συστήματος ηλεκτρονικής συνταγογράφησης στον τομέα της

υγείας. Εν τω μεταξύ, μία ανεξάρτητη ομάδα δράσης έχει διορισθεί για να χαράξει μία συνολική μεταρρύθμιση του συστήματος υγείας. Θα παραγάγει μία προκαταρκτική έκθεση μέχρι το τέλος Μαρτίου και μία τελική έκθεση μέχρι το τέλος Μαΐου του 2011 ορίζοντας τις μορφές πολιτικής και τους ποσοτικούς στόχους σε συγκεκριμένους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών, των φαρμακευτικών δαπανών, της χρηματοδότησης και της διακυβέρνησης του συστήματος υγείας καθώς και των συστημάτων λογιστικής και αξιολόγησης. Με βάση αυτή την έκθεση η κυβέρνηση θα υιοθετήσει ένα σαφές χρονοδιάγραμμα δράσεως μέχρι το τέλος Ιουνίου 2011.

10. Το Υπουργείο Οικονομικών προχωράει στην εφαρμογή ολοκληρωμένων δημοσιονομικών θεσμικών μεταρρυθμίσεων:

- Αναφορικά με τις μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση φορολογικών εσόδων:

- *Τα σχέδια δράσης για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής υλοποιούνται. Οι πέντε ομάδες δράσης ξεκίνησαν την εφαρμογή αυτών των σχεδίων τον Ιανουάριο. Το Υπουργείο Οικονομικών θα δημοσιεύσει και θα εξαγγείλει τα σχέδια για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής τον Μάρτιο και στη συνέχεια θα δημοσιεύει μηνιαίες εκθέσεις αναφορικά με την απόδοση αυτών των ομάδων δράσεως, συμπεριλαμβανομένου ενός αριθμού προδιαγεγραμμένων δεικτών προόδου, αρχής γενομένης από το τέλος Μαρτίου.*
- *Τα εμπόδια στην αποτελεσματική διοίκηση καταργούνται. Θα κατατεθεί νομοσχέδιο στη Βουλή (**προαπαιτούμενη ενέργεια**) που ως σκοπό θα έχει: τον εξορθολογισμό των διαδικασιών δικαστικών προσφυγών και την δημιουργία μίας ανεξάρτητης διαδικασίας διαιτησίας, τη δημιουργία ενός νέου πειθαρχικού οργάνου για την επιτάχυνση των ερευνών για παράβαση καθήκοντος στη φορολογική διοίκηση, την ενίσχυση της διοικητικής διαδικασίας φορολογικών διαφορών και την άρση ενός αριθμού εμποδίων που αφορούν την αποτελεσματική συλλογή φόρων (π.χ. απλοποίηση της είσπραξης οφειλών και παροχή δυνατότητας για πληρωμές με δόσεις σε φορολογούμενους που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες, υπό την προϋπόθεση αυστηρών ελέγχων για κατάχρηση).*
- Για την θεσμοθέτηση και ενοποίηση των αποτελεσμάτων του

σχεδίου για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής έχουμε δεσμευθεί να διατυπώσουμε ένα στρατηγικό σχέδιο μεσοπροθέσμων μεταρρυθμίσεων το οποίο αναμένεται μέχρι το τέλος Ιουνίου (προτείνεται ως **διαρθρωτικό ορόσημο** του προγράμματος). Το σχέδιο θα εισαγάγει ένα πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων και μία μονάδα για μεγάλους οφειλέτες και θα καλύπτει την αναδιοργάνωση της λειτουργίας φορολογικού ελέγχου.

- Αναφορικά με τις μεταρρυθμίσεις **στη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών:**

- *Οι πρωτοβουλίες για την ενίσχυση του ελέγχου των δαπανών προοδεύουν.* Μητρώα ανάληψης υποχρεώσεων βρίσκονται στο στάδιο θέσπισης στα αρμόδια υπουργεία και στους κύριους φορείς γενικής κυβέρνησης, και θα παρέχουν έγκυρα δεδομένα για ανάληψεις δεσμεύσεων και για ληξιπρόθεσμες οφειλές από τον Μάρτιο, με περιορισμένα κενά κάλυψης. Παρέχεται επιμόρφωση και τεχνική βοήθεια σε διάφορους φορείς της γενικής κυβέρνησης με το σκοπό να ολοκληρωθεί η διαδικασία εγκατάστασης του συστήματος κατά την διάρκεια του πρώτου τριμήνου για όλα τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης και τις μεγάλες αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης. Θα τηρηθεί η δέσμευσή μας για τον διορισμό μέχρι το τέλος Μαρτίου οικονομικών επιθεωρητών σε όλα τα αρμόδια υπουργεία και τους κύριους φορείς της γενικής κυβέρνησης (των οποίων η ευθύνη θα είναι να διασφαλίζουν τη διεξαγωγή ορθών χρηματοπιστωτικών ελέγχων και την παροχή καταλλήλων στοιχείων). Θα εκδοθεί προεδρικό διάταγμα όπου θα καθορίζονται τα προσόντα και οι ευθύνες αυτών των αξιωματούχων καθώς και οι διαδικασίες διορισμού.
- *Η παροχή δημοσιονομικών στοιχείων βελτιώνεται.* Η ΕΛΣΤΑΤ έχει τώρα συνάψει Μνημόνια Συνεργασίας με 9 υπουργεία και φορείς με στόχο τη βελτίωση εκπόνησης δημοσιονομικών στατιστικών γενικής κυβέρνησης σύμφωνα με το ESA95. Αναφορικά με την παροχή στοιχείων για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές, σκοπεύουμε να οριστικοποιήσουμε την έκθεση του Δεκεμβρίου μέχρι το τέλος Μαρτίου, προκειμένου να έχουμε επιπρόσθετο χρόνο για να διασφαλίσουμε την πλήρη κάλυψη τόσο των επαναλαμβανομένων όσο και των επενδυτικών δαπανών, και αναφορικά με όλα τα υπουργεία, τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης, τα δημόσια νοσοκομεία, τους ειδικούς λογαριασμούς και Ν.Π.Δ.Δ. και τους πιο μεγάλους

οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Αρχίζοντας από το τέλος Μαρτίου, θα δημοσιεύουμε σε μηνιαία βάση ενοποιημένες εκθέσεις γενικής κυβέρνησης με έσοδα, δαπάνες και ενδοκυβερνητικές μεταβιβάσεις για κάθε υποτομέα της γενικής κυβέρνησης. Η δημοσίευση συνεκτικών στοιχείων ληξιπρόθεσμων οφειλών και ενοποιημένων δημοσιονομικών εκθέσεων γενικής κυβέρνησης για τρεις διαδοχικούς μήνες (εξαιρουμένων των μικρών φορέων γενικής κυβέρνησης) προτείνεται ως **διαρθρωτικό ορόσημο** για το τέλος Ιουνίου. Με στόχο τη διασφάλιση έγκαιρης υποβολής στοιχείων, θα προσαρμόσουμε τα κίνητρα των υπηρεσιών και των υπουργείων. Συγκεκριμένα, θα εισάγουμε μηχανισμούς αυτοδίκαιων διοικητικών και/ή οικονομικών κυρώσεων επί οργάνων και/ή υπευθύνων λειτουργών για καθυστερήσεις ως προς την παροχή στοιχείων.

- ο *Θα αντιμετωπίσουμε τα κενά στο δημοσιονομικό πλαίσιο.* Θα τροποποιήσουμε το Νόμο 2469/1997 μέχρι το τέλος Ιουνίου 2011 για να ενισχύσουμε το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο που απαιτεί οι νομοθετικές προτάσεις που εμπεριέχουν βάρη/δαπάνες για τον προϋπολογισμό να συνοδεύονται από μία εκτίμηση του Υπουργείου Οικονομικών. Η εκτίμηση αυτή θα παρέχει έναν υπολογισμό του δημοσιονομικού κόστους και είτε θα πιστοποιεί ότι οι δαπάνες ήδη καλύπτονται στον προϋπολογισμό είτε, στην περίπτωση που οι δαπάνες ξεπερνούν τα προυπολογισθέντα ποσά, θα πιστοποιεί ότι έχουν ορισθεί πόροι για την κάλυψη τους.

Διαχείριση χρέους και περιουσίας

11. Η κυβέρνηση συνεχίζει να στοχεύει στην διασφάλιση μεγαλύτερης εμπιστοσύνης στην αγορά και στη μείωση των επιτοκίων δανεισμού (spreads). Το πρόγραμμα παραμένει πλήρως χρηματοδοτούμενο. Οι εκαταμιεύσεις από τα Κράτη Μέλη της Ευρωζώνης και από το ΔΝΤ αναμένεται να καλύψουν σχεδόν εξ ολοκλήρου τις ακαθάριστες δανειακές ανάγκες της Ελλάδος κατά την διάρκεια του 2011 (τοκοχρεολύσια για το μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο χρέος, το ταμειακό έλλειμμα και πλήρης εκκαθάριση των ληξιπροθέσμων οφειλών) και να συνεισφέρουν σημαντικά στις δανειακές ανάγκες του 2012. Ενώ η έγκαιρη και ολοκληρωμένη εφαρμογή του προγράμματος παραμένει βασικός στόχος, σκοπεύουμε να εντατικοποιήσουμε το πρόγραμμά μας για αποκρατικοποιήσεις για να συμβάλουμε στην μείωση του δημοσίου χρέους, να διευκολύνουμε μία πιο βαθμιαία επιστροφή στις αγορές ομολόγων και να διευκολύνουμε τη

μείωση των επιτοκίων δανεισμού (spreads).

12. Η κυβέρνηση σχεδιάζει να κλιμακώσει σημαντικά το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων και αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας του δημοσίου. Εκτός από την συνεισφορά στη μείωση του χρέους, αυτό θα βοηθήσει στην ενίσχυση των επενδύσεων και της ανάπτυξης:

- Ένα ολοκληρωμένο σχέδιο μέχρι και το 2013 θα οριστικοποιηθεί, λαμβάνοντας ως σημείο εκκίνησης το υφιστάμενο σχέδιο για την περίοδο 2011-13 (το οποίο καλύπτει, μεταξύ άλλων, τους σιδηροδρόμους, τα αεροδρόμια, το ταχυδρομείο, τις εταιρίες παροχής ύδατος, τα λιμάνια, τις κρατικές τράπεζες και τις εταιρίες τυχερών παιγνίων) και επίσης θα χρησιμοποιήσει ως σημείο εκκίνησης τα σχέδια αναδιάρθρωσης των δημόσιων επιχειρήσεων (τα οποία θα προσδιορίζουν τα νομικά πρόσωπα/φορείς για αποκρατικοποίηση, όπως προαναφέρθηκε). Ως βασικό πρόσθετο συστατικό στοιχείο, θα ολοκληρώσουμε μέχρι το τέλος Ιουνίου μία καταγραφή των εμπορικά αξιοποιήσιμων ακινήτων του δημοσίου, συμπεριλαμβανομένης μιας αποτίμησης της εμπορικής αξίας ανά περίπτωση. Μέχρι το τέλος του έτους θα επεκτείνουμε την καταγραφή και σε άλλα ακίνητα περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν προοπτική εμπορικής εκμετάλλευσης. Το σχέδιο θα στοχεύει σε έσοδα περίπου 15 δις ευρώ έως το τέλος του προγράμματος και αναμένουμε ο ρυθμός αποκρατικοποιήσεων και αξιοποίησης ακινήτων του δημοσίου να εντατικοποιηθεί στα επόμενα χρόνια. Θα παρέχει ένα τριμηνιαίο και εξαμηνιαίο χρονοδιάγραμμα για συναλλαγές που προγραμματίζονται ένα έτος και δύο έτη μετά αντιστοίχως. Μία αρχική μορφή του σχεδίου θα συνταχθεί μέχρι το τέλος Μαρτίου και το τελικό σχέδιο θα υιοθετηθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι το τέλος Ιουλίου (αυτό προτείνεται να αποτελέσει **διαρθρωτικό ορόσημο**). Θα πραγματοποιηθεί διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την ΕΚΤ και το προσωπικό του ΔΝΤ για κάθε νέα νομοθετική πρωτοβουλία σχετικά με τις αποκρατικοποιήσεις.

- Η ανάπτυξη και διαχείριση της ακίνητης περιουσίας του δημοσίου θα ενισχυθεί.

Με βάση την καταγραφή στο τέλος Ιουνίου, η κυβέρνηση θα δημιουργήσει ένα πρώτο χαρτοφυλάκιο σημαντικών ακινήτων. Ένα δεύτερο χαρτοφυλάκιο θα δημιουργηθεί μετά την καταγραφή στο τέλος του 2011. Τα χαρτοφυλάκια αυτά θα καταστούν διαθέσιμα για επενδύσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος του σχεδίου. Η κυβέρνηση θα προσλάβει μέχρι το τέλος Μαρτίου εξωτερικούς

οικονομικούς συμβούλους για τον σχηματισμό αυτών των χαρτοφυλακίων και για το σχεδιασμό των σχετικών συναλλαγών.

Επίσης, η κυβέρνηση θα συστήσει Γενική Γραμματεία Ακίνητης Περιουσίας στο Υπουργείο Οικονομικών καθώς και κατάλληλα ειδικά επενδυτικά σχήματα για να βελτιώσει το συντονισμό και να επιταχύνει το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων και διαχείρισης ακίνητης περιουσίας.

13. Έχουμε ορίσει το βραχυπρόθεσμο πλαίσιο του προγράμματος έκδοσης χρέους. Ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ) θα επικεντρωθεί στην έκδοση γραμματίων/χρεωστικών τίτλων, εκεί όπου έχουμε παρατηρήσει ότι υφίσταται μεγάλη ζήτηση. Θα διευρύνουμε την έκδοση σε περιόδους λήξεως μέχρι ενός έτους ανάλογα με το τι επιτρέπει η ζήτηση. Επίσης έχουμε σκοπό το 2011 να εισάγουμε πρόγραμμα έκδοσης ομολόγων Διασποράς που θα απευθύνονται στον απόδημο ελληνισμό.

Πολιτικές για το χρηματοπιστωτικό τομέα.

14. Το χρηματοπιστωτικό σύστημα παραμένει σταθερό, και η προτεραιότητα τώρα είναι να υποστηριχθούν οι προσπάθειες των τραπεζών για αναδιαρθρώσεις με ομαλό τρόπο. Το τραπεζικό σύστημα παραμένει φερέγγυο. Η πρόκληση για την κυβέρνηση και την Τράπεζα της Ελλάδος θα είναι να διευκολύνει τη μείωση της εξάρτησης από την ρευστότητα του Ευρωσυστήματος σε βάθος χρόνου ενώ θα θέσει τις βάσεις για βιώσιμη ανάπτυξη και θα εξασφαλίσει ένα αποτελεσματικό κεφαλαιακό δίκτυ ασφαλείας. .

15. Πρωτοβουλίες που βρίσκονται σε εξέλιξη αναμένεται να βοηθήσουν στην διατήρηση ενός επαρκούς συστήματος ρευστότητας. Ως προσωρινό μέτρο, η κυβέρνηση θα προωθήσει νομοθετική ρύθμιση για επέκταση εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου σε μή καλυμμένα τραπεζικά ομόλογα (προτείνεται ως **διαρθρωτικό ορόσημο για το τέλος Μαρτίου**). Η επέκταση θα αντιστοιχεί σε ποσό 30 δις Ευρώ και το πλαίσιο εγγυήσεων θα υπόκειται σε έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αυτή η πρόσθετη ρευστότητα θα πρέπει να παράσχει ένα επαρκές περιθώριο ασφαλείας για την αντιμετώπιση θεμάτων ρευστότητας που μπορεί να προκύψουν από την συνεχιζόμενες διακυμάνσεις της αγοράς. Οι εγγυήσεις θα είναι διαθέσιμες ανά τραπεζικό ίδρυμα, υπό τον όρο της υιοθέτησης και εφαρμογής σχεδίων για μεσοπρόθεσμες ανάγκες χρηματοδότησης από την τράπεζα.

16. Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει ζητήσει από τις τράπεζες να καταρτίσουν και να εφαρμόσουν σχέδια για μεσοπρόθεσμες ανάγκες

χρηματοδότησης. Τα σχέδια θα αποσκοπούν στη μείωση της εξάρτησης των τραπεζών από τις πράξεις αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος και τις κρατικές εγγυήσεις μέσα σε ένα μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα, και με ένα ρυθμό που θα συμβαδίζει με το μακροοικονομικό και δημοσιονομικό πλαίσιο του προγράμματος. Τα σχέδια θα απαρτίζονται από μέτρα εξειδικευμένα για κάθε πιστωτικό ίδρυμα, και σχετίζονται, παραδείγματος χάριν, με το μέγεθος και την σύνθεση των ισολογισμών, την κεφαλαιακή δομή και την λειτουργική αποτελεσματικότητα. Προσχέδια θα ολοκληρωθούν μέχρι τα μέσα Απριλίου. Η Τράπεζα της Ελλάδος και η ΕΚΤ, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και το ΔΝΤ θα εκτιμήσουν την επάρκεια αυτών των σχεδίων, τα οποία θα συνάδουν με το Πρόγραμμα ΕΕ/ΔΝΤ (και με τα σχέδια αναδιάρθρωσης/βιωσιμότητας τα οποία υποβλήθησαν από την κάθε τράπεζα στην ΕΕ για αυτοτελή έγκριση βάση των κανόνων του ανταγωνισμού). Η υποβολή αυτών των σχεδίων στην ΕΚΤ και την Τράπεζα της Ελλάδος προτείνεται ως **διαρθρωτικό ορόσημο** του προγράμματος για το τέλος Μαΐου του 2011.

17. Η αναδιάρθρωση των κρατικών τραπεζών προχωρεί. Για την ΑΤΕ, ο έλεγχος του χαρτοφυλακίου των δανείων, ο οποίος πραγματοποιήθηκε από έναν υψηλού κύρους διεθνή λογιστικό οίκο, επιβεβαίωσε την ύπαρξη κεφαλαιακής ανάγκης της τάξεως των 300 έως 400 εκατομμυρίων Ευρώ. Το ακριβές μέγεθος της κεφαλαιακής αύξησης θα οριστικοποιηθεί μέχρι τα τέλη Φεβρουαρίου του 2011, βασιζόμενο επιπλέον σε αξιολόγηση από την Τράπεζα της Ελλάδος, και μετά θα προχωρήσουμε σε όλα τα άλλα αναγκαία βήματα, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σκοπεύουμε να ικανοποιήσουμε τον μεγαλύτερο όγκο των κεφαλαιακών αναγκών της ΑΤΕ βασιζόμενοι στα πλεονάζοντα αποθεματικά του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, και προχωράμε με το διαχωρισμό των εμπορικών δραστηριοτήτων του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων μέχρι το τέλος Μαρτίου. Επίσης λαμβάνουμε μέτρα για την άρση των εμποδίων που σχετίζονται με την αναδιάρθρωση των κρατικών τραπεζών, και μέχρι το τέλος Μαρτίου του 2011 σκοπεύουμε να καταθέσουμε νομοθετικές αλλαγές οι οποίες θα θέσουν όλους τους τραπεζικούς υπαλλήλους υπό το ίδιο καθεστώς του ιδιωτικού τομέα, ανεξάρτητα από τον τύπο ιδιοκτησίας της τράπεζας. Έχουμε δεσμευθεί να εξετάσουμε την πώληση των συμμετοχών μας σε κρατικές τράπεζες ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς.

18. Θα συνεχίσουμε να ενθαρρύνουμε τις ιδιωτικές τράπεζες να αντλούν κεφάλαια και να προβαίνουν σε τυχόν αναγκαίες αναδιρθρώσεις. Μέσω της πώλησης μή βασικών στοιχείων ενεργητικού, των εκδόσεων και εισροών κεφαλαίου από ξένες μητρικές

εταιρίες, οι ιδιωτικές τράπεζες έχουν γενικά καταφέρει να διατηρήσουν τους κεφαλαιακούς δείκτες τους αρκετά επάνω από την ελάχιστη κανονιστική απαίτηση. Όσον αφορά τα επόμενα βήματα θα συνεχίσουμε να ζητάμε από τις τράπεζες πρωτοβουλίες για ενεργητική αύξηση κεφαλαίων ανάλογα με τις ανάγκες, και στο πλαίσιο αυτό θα τις ενθαρρύνουμε να διερευνήσουν στρατηγικές συμμαχίες με εγχώριες και ξένες τράπεζες. Επίσης θα υποστηρίξουμε τις προσπάθειές τους για λειτουργική αναδιάρθρωση, συμπεριλαμβανομένων ενεργειών για περιορισμό των μπόνους και την εξάλειψη του αποκαλούμενου "επιδόματος ισολογισμού" ή άλλα ισοδύναμα μέτρα. Για τις βιώσιμες τράπεζες (όπως εκτιμάται μέσω των επιχειρηματικών τους σχεδίων), το ΤΧΣ (Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας) θα παραμείνει διαθέσιμο ως δεικλίδα κεφαλαιακής ασφάλειας.

19. Το ΤΧΣ λειτουργεί και έχει επαρκή χρηματοδότηση για να παρέχει κεφαλαιακή στήριξη. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει συσταθεί, ενώ πραγματοποιούνται ενέργειες για την απόσπαση προσωπικού από την Τράπεζα της Ελλάδος και την πρόσληψη εξωτερικών συμβούλων. Η πρόσληψη ενός επαρκούς αριθμού προσωπικού πλήρους απασχόλησης θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Ιουνίου του 2011. Από την άποψη της χρηματοδότησης, πέραν του ποσού του 1½ δισεκατομμυρίου Ευρώ που είναι διαθέσιμο στον λογαριασμό του στην Τράπεζα της Ελλάδος, ακόμη 1 δισεκατομμύριο Ευρώ θα διατεθεί σε χωριστό ειδικό λογαριασμό του ελληνικού δημοσίου που άνοιξε τέλος Φεβρουαρίου του 2011. Το υπόλοιπο των 10 δισεκατομμυρίων Ευρώ που προβλέπεται για το ΤΧΣ θα κατατεθεί στον ειδικό λογαριασμό του ελληνικού δημοσίου, αρχίζοντας με μία κατάθεση 1 δισεκατομμυρίου Ευρώ κατά την διάρκεια του δεύτερου τριμήνου του 2011. Τα ποσά θα διατίθενται στο ΤΧΣ ανάλογα με την ανάγκη των τραπεζών για κεφάλαια όπως θα προσδιοριστούν από τις αξιολογήσεις του προγράμματος.

20. Η ισχυρή και αποτελεσματική εποπτεία είναι ύψιστης σημασίας. Στο πλαίσιο αυτό η ενίσχυση της τραπεζικής εποπτείας, από πλευράς πόρων, δεν ήταν ανάλογη με τις αυξανόμενες ανάγκες, αλλά εντείνουμε τις προσπάθειές μας για την αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης. **Συγκεκριμένα, η δυσκολία πρόσληψης προσωπικού με κατάλληλα προσόντα δεν έχει αντιμετωπιστεί αλλά αναμένουμε την ολοκλήρωση του εν εξελίξει προγράμματος προσλήψεων μέχρι το τέλος Ιουνίου του 2011.** Η Τράπεζα της Ελλάδος θα συνεχίσει να εξασφαλίζει προληπτική τραπεζική εποπτεία και θα συνεχίσει να επικεντρώνεται σε ενέργειες που αποσκοπούν στην διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στην Ελλάδα.

21. Έχουν ληφθεί μέτρα για την ενίσχυση του ασφαλιστικού τομέα. Η Τράπεζα της Ελλάδος ανέλαβε την ασφαλιστική εποπτεία από τον Δεκέμβριο του 2010 και ζήτησε την παροχή τεχνικής συνδρομής από το ΔΝΤ για την ενίσχυση αυτής της λειτουργίας. Θα αναλάβουμε την πραγματοποίηση διαγνωστικής εκτίμησης των ασφαλιστικών εταιριών (συμπεριλαμβανομένων των τέστ υπό ακραίες συνθήκες) και θα ελέγξουμε την επάρκεια των υφισταμένων συστημάτων προστασίας των ασφαλισμένων. Αυτή η διαγνωστική εργασία, η οποία πρόκειται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Ιουνίου, θα οδηγήσει στην εκπόνηση μιας στρατηγικής για την διασφάλιση του τομέα, και με τρόπο που προστατεύει την κυβέρνηση έναντι οικονομικών δεσμεύσεων.

Πολιτική διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων

22. Η κυβέρνηση παραμένει προσηλωμένη στην επίτευξη επαρκούς προόδου στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις έτσι ώστε να δώσει το έναυσμα για μια οικονομική ανάκαμψη μέσα στο 2011στηριζόμενη στις επενδύσεις και τις εξαγωγές. Το αντικείμενο αυτού του έργου παραμένει κατ'ανάγκη ευρύ, καλύπτει δε μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας, απελευθέρωση της αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών και μεταρρυθμίσεις στο επιχειρηματικό περιβάλλον (για την μείωση των γραφειοκρατικών εμποδίων για επενδύσεις).

23. Η εφαρμογή μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας βρίσκεται σε εξέλιξη. Η νομοθεσία που καλύπτει τη διαιτησία και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις ψηφίσθηκε τον Δεκέμβριο. Αναφορικά με τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, η κυβέρνηση, για να ενθαρρύνει μεγαλύτερη μισθοδοτική ευελιξία επέτρεψε τη σύναψη ειδικών συλλογικών συμβάσεων σε επίπεδο επιχειρήσεων. Αυτές οι συμβάσεις υπέκειντο σε κάποιους όρους, συμπεριλαμβανομένης της μη δεσμευτικής αξιολόγησης από την Επιθεώρηση Εργασίας (η οποία απαρτίζεται από εκπροσώπους της κυβέρνησης, των κοινωνικών εταίρων και των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης) και της συναίνεσης εκ μέρους των κλαδικών σωματείων σε μικρές εταιρίες. Η κυβέρνηση θα παρακολουθεί στενά την εφαρμογή αυτής της μεταρρύθμισης και υπογραμμίζει το δικαίωμα των κοινωνικών εταίρων σε επίπεδο επιχειρήσεων να αξιοποιήσουν τις ειδικές συμφωνίες σε επίπεδο επιχειρήσεων, και επίσης επανεπιβεβαιώνει τη μη δεσμευτική φύση των εκτιμήσεων της Επιθεώρησης Εργασίας. Η κυβέρνηση είναι διατεθειμένη να τροποποιήσει τη νομοθεσία μέχρι το τέλος Ιουλίου εάν αποδειχθεί αναγκαίο για να στηρίξει μεγαλύτερη μισθοδοτική ευελιξία σε επίπεδο επιχειρήσεων.

24. Τα κλειστά επαγγέλματα βρίσκονται σε πορεία απελευθέρωσης μέσα στο 2011:

- Θα ψηφισθεί ένας νόμος πλαίσιο μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου (προαπαιτούμενη ενέργεια για την αξιολόγηση):

- ο Ο νόμος θα άρει διάφορους περιορισμούς επί του ανταγωνισμού σε ρυθμιζόμενα επαγγέλματα.
- Οι περιορισμοί αυτοί αφορούν την ποσότητα, την γεωγραφική τοποθεσία, την κλίμακα, την σύσταση, τις τιμές, τον αριθμό αδειών και τους προαπαιτούμενους όρους για την χορήγηση αδειών. Μετά την ψήφιση του νόμου θα υπάρξει τετράμηνη περίοδος για τον προσδιορισμό εξαιρέσεων σε αυτή την γενική απελευθέρωση. Αυτές οι εξαιρέσεις θα συνάδουν με τις αρχές της μή διακρίσεως, της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας και θα υπόκεινται στην έγκριση του Συμβουλίου της Επικρατείας και σε μία εκτίμηση της επίπτωσης. Το Υπουργείο Οικονομικών θα συντάξει έκθεση αξιολόγησης της υλοποίησης μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου του 2011.

- ο Ο νόμος επίσης θα ρυθμίσει ειδικά κλειστά επαγγέλματα (δικηγόρους, συμβολαιογράφους, μηχανικούς, αρχιτέκτονες και ελεγκτές). Οι βασικές αλλαγές θα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα: (i) για τους συμβολαιογράφους, σημαντική μείωση των συμβολαιογραφικών αμοιβών (μέσω μίας φθίνουσας κλίμακας) και ελεύθερη διαπραγμάτευση τιμών για μεγάλης αξίας δικαιοπραξίες, (ii) για τους δικηγόρους, κατάργηση των ελαχίστων τιμών (εξαιρουμένων δικαιολογημένων περιπτώσεων όπως είναι η νομική συνδρομή), (iii) για τους μηχανικούς και τους αρχιτέκτονες, κατάργηση των ελαχίστων αμοιβών, και (iv) για τους ελεγκτές, μία διετούς διάρκειας ρήτρα λήξεως ισχύος για την ρύθμιση των ωρών εργασίας (ελάχιστος αριθμός ωρών εργασίας ανά έλεγχο και μέγιστος αριθμός ωρών εργασίας κατ'έτος).

- Επίσης θα θεσπισθεί ειδικός νόμος μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου ο οποίος θα ρυθμίσει το κλειστό επάγγελμα των φαρμακοποιών. Θα επιτρέπει τη σύσταση εταιρειών, θα αυξήσει τις ώρες λειτουργίας, θα ελαττώσει τα σταθερά περιθώρια κέρδους και θα μειώσει το ελάχιστο πληθυσμιακό κριτήριο για το άνοιγμα νέων φαρμακείων.

- Για την ελαχιστοποίηση της οποιασδήποτε ασάφειας ως προς την παρούσα μεταρρύθμιση, το Υπουργείο Οικονομικών θα απευθύνει

εγκύκλιο στα αρμόδια Υπουργεία ώστε να καταγραφούν τα επαγγέλματα τα οποία υπόκεινται στις αρχές της απελευθέρωσης και θα ζητά από τα Υπουργεία να λάβουν όλα τα αναγκαία διοικητικά μέτρα για να εφαρμοσθεί ο νόμος εντός 4 μηνών.

25. Επίσης θα αναλάβουμε την υποχρέωση να προβούμε σε κάποια μορφή απελευθέρωσης σε συγκεκριμένους κλάδους κατά την διάρκεια του 2011. Υπό εκπόνηση παραμένουν εκθέσεις με τις οποίες αναλύονται οι μεταρρυθμίσεις στους τομείς του τουρισμού και του λιανικού εμπορίου και επίσης η δυνητική τους συνεισφορά στην απασχόληση, την ανάπτυξη και τον αποπληθωρισμό. Η διαγνωστική εργασία έχει ολοκληρωθεί και αναμένουμε τα σαφή χρονοδιαγράμματα δράσεως να είναι διαθέσιμα μέχρι το τέλος Απριλίου. Πέρα από αυτούς τους βασικούς κλάδους ένα άλλο σημαντικό κεντρικό σημείο θα είναι η απελευθέρωση του τομέα της ενέργειας συμπεριλαμβανομένων των εξής: (i) της ανταγωνιστικής πρόσβασης στην παραγωγή ενέργειας από λιγνίτη (ii) της βαθμιαίας απελευθέρωσης των τιμολογίων (iii) της αποδέσμευσης της μεταφοράς και διανομής από την παραγωγή και (iv) σχεδίου για την απονομή της διαχείρισης των υδατινών πόρων σε ανεξάρτητο φορέα.

26. Οι βασικές μεταρρυθμίσεις του επιχειρηματικού περιβάλλοντος που πρόσφατα θεσμοθετήθηκαν βρίσκονται σε στάδιο εφαρμογής, ενώ προετοιμάζουμε νέες πρωτοβουλίες αργότερα μέσα στο παρόν έτος:

- **Η Βουλή θα ψηφίσει το Μάρτιο νέο νόμο περί ανταγωνισμού και για την αδειοδότηση.** Ο νόμος περί ανταγωνισμού αποσκοπεί να αυξήσει την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της Επιτροπής Ανταγωνισμού, να ενδυναμώσει την ανεξαρτησία και την συνέχεια του Διοικητικού της Συμβουλίου, να διατηρήσει το οικονομικό της δυναμικό και να ενισχύσει τη διακυβέρνηση και λογοδοσία της. Ο νόμος περί αδειοδοτήσεων θέτει προθεσμία για την έκδοση των αναγκαίων γνωμοδοτήσεων (σε περίπτωση μη ανταπόκρισης θα θεωρείται σιωπηρή συμφωνία) και προθεσμία για την χορήγηση αδειών. Ο συνοδευτικός νόμος που καλύπτει περιβαλλοντικές άδειες ορίζει προθεσμία για την έκδοση αναγκαίων γνωμοδοτήσεων (σε περίπτωση μη ανταπόκρισης θα θεωρείται σιωπηρή συμφωνία με την επιφύλαξη τυχόν άλλης περιβαλλοντικής νομοθεσίας), και προθεσμία για την χορήγηση αδειών. Επίσης προβλέπει επαναταξινόμηση των κατηγοριών περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με τη μέση Ευρωπαϊκή πρακτική και προβλέπει το συντονισμό των διαδικασιών

αδειοδότησης με ηλεκτρονικά μέσα.

- **Προχωρούμε στην υλοποίηση των παρόντων και των πρότερων νόμων.** Για να καταστήσουμε λειτουργικό το νόμο περί αδειοδότησης, θα εκδώσουμε τα αναγκαία προεδρικά διατάγματα (μέχρι το τέλος Ιουνίου). Για να ολοκληρώσουμε τις διαδικασίες για την παροχή "υπηρεσιών μιάς στάσης" θα ολοκληρώσουμε την μετάβαση δεδομένων από τα Επιμελητήρια στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο και θα εκδώσουμε όλες τις Υπουργικές Αποφάσεις που απαιτούνται από το νόμο μέχρι το τέλος Μαρτίου. Για να θέσουμε σε κίνηση το πλαίσιο για τις εγκρίσεις μεγάλων επενδυτικών έργων θα εκδώσουμε τις αναγκαίες Υπουργικές αποφάσεις και θα μεταθέσουμε εμπειρογνώμονες στην αξιολόγηση των έργων από άλλους δημόσιους φορείς μέχρι το τέλος Ιουνίου. Σκοπεύουμε να εκδώσουμε μία έκθεση μέχρι το τέλος Ιουνίου που θα περιγράφει την κατάσταση υλοποίησης όλων των μεταρρυθμίσεων για το επιχειρηματικό περιβάλλον.

Μια σειρά προσθέτων μεταρρυθμίσεων θα ολοκληρωθεί κατά την διάρκεια του 2011. Θα προβούμε σε νομοθετική τροποποίηση για την άρση των διοικητικών εμποδίων για τις εξαγωγές μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου. Θα επιταχύνουμε την πρόοδο προς ένα αποτελεσματικά λειτουργικό κτηματολόγιο, και θα ελαχιστοποιήσουμε τα νομικά και διοικητικά εμπόδια στην υλοποίηση των δημοσίων έργων και επενδυτικών σχεδίων. Επίσης θα υιοθετήσουμε νομοθεσία μέχρι το τέλος Μαρτίου για την σύσταση Ενιαίας Αρχής Προμηθειών του Δημοσίου με την αποστολή να παρέχει γνώμη για νομοσχέδια που αφορούν τις προμήθειες του δημοσίου, να συντάσσει τυποποιημένα τεύχη διαγωνισμών δεσμευτικής φύσεως και να επιτελεί λειτουργίες αποτελεσματικού ελέγχου.